

Helsingborg 2024-04-05

Boverket
remiss@boverket.se

Svar på Boverkets extra remiss – d.nr. 31/2022

Remiss: Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader
Ärendenummer: 00326/23

Helsingborgs stad har beretts möjlighet att svara på extra remiss från Boverket avseende förslag till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader. Stadsbyggnadsnämnden lämnar svar på remissen i egenskap av rollen som myndighet och enbart synpunkter på de justerade förslagen enligt Boverkets anvisningar.

Helsingborgs stad avstyrker förslaget till föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader i sin helhet eftersom våra synpunkter på remissen, som lämnades till Boverket 2023-08-25, inte har tillgodosetts i tillräcklig omfattning.

Helsingborgs stad har följande synpunkter på de justerade förslagen:

1. **1 kap. 4 § - Definitioner**

I förslaget, 2 kap. 5-8 §§ används begreppet "entresolplan". Vår erfarenhet är att branschen inte har en entydig uppfattning av vad som är ett entresolplan. Ofta benämns ett våningsplan som "entresolplan" för att hitta lättnader i brandskyddet. Ett exempel är att projektören utformar en byggnad som byggnadsklass Br3 i stället för Br2, vilket ofta leder till en utdragen process inför startbesked, med omprojektering, tidsfördröjning och ökade kostnader som följd. Av denna anledning anser vi att Boverket bör ta fram en tydlig definition av entresolplan för att förebygga missuppfattningar.

Uttrycket "fackmässigt" förekommer i förslaget. Det kommer att bli svårt för både byggherrar och kommuner att bedöma fackmässighet när det gäller nya och innovativa lösningar som inte bygger på vetenskapligt baserade metoder, lämpliga branschstandarder, branschregler eller andra accepterade metoder. En del av de mindre byggherrarna, både företag och privatpersoner, kan komma att få svårt att avgöra om en viss projektering eller ett visst utförande kan bedömas som fackmässigt utfört. Då alla har en egen bild av fackmässighet är det stor risk att tvister uppstår på grund av olika kvalitetsförväntningar. För att underlätta bedömningen om något är fackmässigt eller inte borde Boverket ta fram en tydlig definition av vad som förväntas vara en fackmässig projektering, ett fackmässigt utförande eller en fackmässig kontroll.

I författningsförslaget används begreppet verksamhet och avser ett eller flera utrymmen. En tydlig definition av vad Boverket avser med "verksamhet" framgår inte. Det finns en otydlighet om till exempel teknikutrymmen är en verksamhet som räddningstjänsten behöver ha tillgång till. Av denna anledning anser vi att Boverket bör ta fram en tydlig definition av begreppet "verksamhet" för att förebygga missuppfattningar.

2. **1 kap. 8 § - Projektering och utförande**
Att bedöma om något är obehövt är svårare än att bedöma att något är uppenbart obehövt. Genom att ta bort "uppenbart" från föreskrifterna uppstår stor risk för att även detta blir underlag för tvister mellan byggnadsnämnder och byggherrar som i sin tur leder till längre handledningstider och osäkra beslut. Vi anser att man antingen behåller begreppet uppenbart likt tidigare föreslag eller tydliggör, via exempel, när första och andra styckena i föreskriften är obehövt.
3. **1 kap. 12 § - Analytisk dimensionering**
Vi har inga synpunkter på ändringen dock anser vi att föreskriften i sin helhet inte är acceptabel, vilket framgår av vårt tidigare remissvar.
4. **2 kap. 4 § - Personantal**
Vi är positiva till att föreskriften förtydligas. Dock så står det i sista meningen i stycket: "Om det maximala antalet personer inte är känt ska dimensionerande personantal beräknas enligt följande: ..." och sen ges endast tre exempel, affärslokal, pub/bar och samlingslokal. Eftersom det står "ska" och inte "kan" eller "bör" behöver det finnas flera exempel så att det tydligare framgår hur man ska bestämma maximala antalet personer även vid byggnation av andra verksamheter än de som anges i paragrafen. Ett alternativ är att man lägger till (likt ovan föreskrift § 3) "liknande användning med jämförbar personbelastning". Detta skulle göra att bedömningen blir enklare och tydligare samt att handläggningstider kortas.
5. **2 kap. 23 § - Utrymningsbeslag**
23 § och 23 a § har identisk lydelse. Läser man vidare i författningsförslaget ser man att 23 § avser trycke och 23 a § avser tryckplattor, men det är inte några skillnader i kravställningen på tryckplattor och trycke. Vi utgår från att detta är ett skrivfel som bör rättas till.
6. **2 kap. 23 a § - Utrymningsbeslag**
23 § och 23 a § har identisk lydelse. Läser man vidare i författningsförslaget ser man att 23 § avser trycke och 23 a § avser tryckplattor men det är inga några skillnader i kravställningen på tryckplattor och trycke. Vi utgår från att detta är ett skrivfel som bör rättas till.
7. **2 kap. 33 § - Räddningshiss**
Av förslaget framgår att i tillträdesvägar där nivåskillnaden mellan angreppspunkt och det mest avlägsna planet är högst 50 meter ska räddningshissar vid strömbortfall kunna återgå till det plan där angreppspunkten är belägen och öppna dörrarna. Vidare så framgår av det allmänna rådet att tillförlitlighet och förmåga för räddningshissar bör vara verifierad enligt SS-EN 81-72:2020. Detta är motsägelsefullt då standarden anger att den sekundära strömförsörjningen ska vara tillräcklig för att köra brandbekämpningshissen med märklaster och märkhastighet under en period som motsvarar byggnadens brandmotstånd. Krav på strömförsörjning enligt föreskriften överensstämmer inte med kraven i standarden, vilket kommer att leda till osäkerhet om i vilken utsträckning räddningshissens utförande ska verifieras mot standarden.
8. **4 kap. 7 § - Tillförlitlighet i tekniska system**
Boverket föreslår att föreskriften ändras från att "Tekniska system ska vara utformade med skydd mot strömbortfall på grund av brand motsvarande kravet för avskiljande förmåga i byggnaden." till "Tekniska system som är av betydelse för skydd mot uppkomst av brand ska ha skydd mot strömbortfall på grund av brand så att avsedd funktion kan upprätthållas." Innebörden av detta är att det blir en bedömning av hur länge ett tekniskt system ska skyddas och behålla sin funktion. Det blir otydligare att inte ange en specifik tid och det finns risk för tvister mellan byggnadsnämnder och byggherrar med förlängda handläggningstider som följd. Vi anser inte att den tidigare formuleringen var otydlig. Det står även i övervägandet att byggherren ska bestämma vilken tid det tekniska systemet ska skyddas, stor risk finns här att byggherren väljer det billigaste skyddet med tveksamma lösningar som följd.

9. 5 kap. 7 § - Tillförlitlighet i tekniska system

Boverket föreslår att föreskriften ändras från att "Tekniska system ska vara utformade med skydd mot strömbortfall på grund av brand motsvarande kravet för avskiljande för-måga i byggnaden." till "Tekniska system som är av betydelse för skyddet mot utveckling och spridning av brand och brandgaser ska ha skydd mot strömbortfall på grund av brand så att avsedd funktion kan upprätthållas." Innebörden av detta är att det blir en bedömning av hur länge ett tekniskt system ska skyddas och behålla sin funktion. Det blir tydli-gare att inte ange en specifik tid och det finns risk för tvister mellan byggnadsnämnder och byggherrar med förlängda handläggningstider som följd. Vi anser inte att den tidigare formuleringen var otydlig. Det står även i övervägandet att byggherren ska bestämma vil-ken tid det tekniska systemet ska skyddas, stor risk finns här att byggherren väljer det bil-ligaste skyddet vilket ger tveksamma lösningar som följd.

10. 5 kap. 7 a § - Krav på byggnadsdelar

I BBR 29 framgår det att risken för personskador till följd av nedfallande delar av ytter-väggen ska begränsas. I detta förslag tillåter man att utvändiga byggnadsdelar (lätt identi-fierbar) på en byggnad med fyra plan kan utformas utan skydd mot nedfall vid brandpå-verkan. Detta kan anses som en sänkning av kravnivån jämfört med BBR 29 som utgör en risk för personer i närheten av en byggnad som brinner.

11. 5 kap. 21 a § - Brandcellsindelning

Att urskilja storkök från storkök med särskild brandrisk blir otydligt. Det hade varit tydli-gare om man endast hade begreppet storkök och om man vill frångå särskilda krav gäl-lande storköket, på grund av att det är ett storkök som inte utgör särskild brandrisk, får denna projektering utföras med analytisk dimensionering. Det finns risk att det blir tvister mellan byggherrar och byggnadsnämnder om vad som är ett storkök med särskild brand-risk.

Att ta tillbaka skrivelsen (lika BBR 5:53) om att dessa utrymmen kan utföras utan brand-cellsindelning om en brand endast kan förväntas få begränsade konsekvenser för utrym-ningssäkerheten skapar risk för tvister mellan byggherrar och byggnadsnämnder. Detta är en fråga som ständigt återkommer som diskussion inför startbesked med dagens byggreg-ler och var en välkommen ändring i det förra förslaget. Förslagsändring är otydligare än tidigare och det finns risk även här för förlängda handläggningstider.

12. 5 kap. 23 a § - Skydd mot omfattande brandspridning

Vi är positiva till att reglering av vindsutrymmen förtydligas, dock så ställer vi oss frå-gande till varför Boverket begränsar kraven för endast byggnader i byggnadsklass 1 och bostäder. Liknande riskbild bör finnas vid samtliga verksamheter där personer inte kan förväntas vara vakna. Som till exempel hotell och förskolor.

13. 5 kap. 24 § - Skydd mot omfattande brandspridning

Att begränsa byggnader till 4000 m² vid en brandbelastning på högst 250 MJ/m² är en höjning av kravet jämfört med BBR. Detta kommer troligen att leda till svårigheter och ex-tra arbeten vid ombyggnader/tillbyggnader av de byggnader som tidigare kunnat utfor-mas utan krav på skydd mot omfattande brandspridning.

14. 5 kap. 41 § - Fasader

Boverket föreslår en ny lydelse för fjärde stycket: "Trots första stycket får brännbara byggnadsdelar inuti fasader förekomma om fasaden är utformad så att en brand är för-hindrad att sprida sig förbi brandavskiljande konstruktion". Ändringen är olyckligt formu-lerad och kommer troligen att skapa begreppsförvirring. Definitionen av brandavskiljning, enligt 1 kap. 4 §, avser en konstruktion mot det fria, dvs yttervägg. I allmänhet ställs inga krav på brandavskiljning i yttervägg för en byggnad i byggnadsklass 1, vilket innebär att brandspridning kan tillåtas, obehindrat, i hela byggnadens fasad. För att undvika missför-stånd så föreslår vi att lydelsen enligt första remissen kvarstår, dvs " Trots första stycket får brännbara byggnadsdelar inuti fasader förekomma om fasaden är utformad så att en

brand är förhindrad att sprida sig förbi brandcellsgränser och brandsektionsgränser.”

Vidare så ändrar Boverket på kraven gällande rökproduktion till att det inte finns någon begränsning av produktion av brandgaser i vissa fall. Till exempel kan hela fasadmaterialet på plan 1 i en åtta plans byggnad vara utförd utan begränsning av rökproduktion. Detta anses problematiskt vid en räddningsinsats där röken hindrar räddningstjänstens insats och därmed påverkar möjligheten till utrymning i mer än begränsad omfattning om byggnaden är beroende av räddningstjänsten vid en utrymningssituation. Det blir även en ökad risk att rök sprider sig in i lägenheter ovan som har fönster eller dörrar öppna.

15. 5 kap. 42 § - Fasader

Även här ökar risken att brandgaser sprider sig mellan lägenheter som följd av att man tar bort kravet på begränsning av rökproduktion i fasadmaterialet. Räddningstjänstens insatsmöjligheter kommer påverkas på grund av ökad produktion av rök vid en brand i fasaden vilket i sin förlängning kan påverka utrymningsmöjligheterna av byggnaden.

16. 6 kap. 4 § - Tillförlitlighet i tekniska system

Då Boverket föreslår att man tar bort texten att funktionen ska skyddas mot strömbortfall på grund av brand motsvarande kravet för avskiljande förmåga i byggnaden blir det en bedömning av hur länge ett tekniskt system ska skyddas och behålla sin funktion. Det blir otydligare att inte ange en specifik tid och det finns risk för tvister mellan byggnadsnämnder och byggherrar med förlängda handläggningstider som följd. Vi anser inte att den tidigare formuleringen var otydlig. Det står även i övervägandet att byggherren ska bestämma vilken tid det tekniska systemet ska skyddas, stor risk finns här att byggherren väljer det billigaste skyddet med tveksamma lösningar som följd.

17. 7 kap. 8 § - Tillförlitlighet i tekniska system

Då Boverket föreslår att man tar bort texten att funktionen ska skyddas mot strömbortfall på grund av brand motsvarande kravet för avskiljande förmåga i byggnaden blir det en bedömning av hur länge ett tekniskt system ska skyddas och behålla sin funktion. Det kan anses vara otydligare att inte ange en specifik tid och det finns risk för tvister mellan byggnadsnämnder och byggherrar med förlängda handläggningstider som följd. Vi anser inte att den tidigare formuleringen var otydlig. Det står även i övervägandet att byggherren ska bestämma vilken tid det tekniska systemet ska skyddas, stor risk finns här att byggherren väljer det billigaste skyddet med tveksamma lösningar som följd.

18. 7 kap. 28 § - Frångänglighet

Förslaget reglerar inte att utrymningsplatsen ska finnas i en annan brandcell än den som ska utrymmas, vilket är ett krav enligt BBR. Visserligen så kan utrymningsplatsen placeras i utrymningspassage, som utgör en egen brandcell, men får också placeras i omedelbar anslutning till en utrymningsdörr (i samma brandcell som ska utrymmas). De nya reglerna kan tolkas som att man får placera en utrymningsplats, i omedelbar anslutning till en utrymningsdörr, men fortsatt i samma brandcell där en brand härjar. Om detta är syftet anser vi att det utgör en oacceptabel risk för personerna som ska använda utrymningsplatsen och en betydande kravsänkning i förhållande till BBR. Om avsikten med de nya reglerna är att en utrymningsplats ska placeras i en annan brandcell än där branden härjar i tidigt skede behöver detta förtydligas i förslaget.

19. 7 kap. 29 § - Frångänglighet

Det nya förslaget harmoniserar inte med andra gällande regler i AFS där krav på tillfällig utrymningsplats, alternativt frångänglig utrymningsväg till säker plats, gäller för alla arbetsplatser. Det hade varit önskvärt hade varit att kraven i olika myndigheters föreskrifter hade samordnats.

20. 8 kap. 6 § - Tillförlitlighet i tekniska system

När Boverket föreslår att man tar bort texten att funktionen ska skyddas mot strömbortfall på grund av brand motsvarande kravet för avskiljande förmåga i byggnaden blir det en bedömning av hur länge ett tekniskt system ska skyddas och behålla sin funktion. Det kan anses vara otydligare att inte ange en specifik tid och det finns risk för tvister mellan

byggnadsnämnder och byggherrar med förlängda handläggningstider som följd. Vi anser inte att den tidigare formuleringen var otydlig. Det står även i övervägandet att byggherren ska bestämma vilken tid det tekniska systemet ska skyddas, stor risk finns här att byggherren väljer det billigaste skyddet med tveksamma lösningar som följd.

21. 8 kap. 14 § - Brandkårsnyckel

Att Boverket ändrar lydelsen till "...eller annan nyckel räddningstjänsten förväntas ha tillgång till." är problematisk. Det öppnar upp för att en projektör/byggherre kan ge specifika nycklar till räddningstjänsten vid färdigställd byggnad och hävda att räddningstjänsten nu kan förväntas ha tillgång till en annan nyckel än brandkårsnyckel. Eftersom ändringen från det tidigare förslaget görs för att tillgodose krav för räddningshissar bör paragrafen förtydligas och hänvisa till när undantag från brandkårsnyckel kan göras.

Med stöd av delegation från Stadsbyggnadsnämnden Helsingborg

Anna Möller
Stadsbyggnadsdirektör